

УДК: 614.253:343.347:616-022.7-036.22

ЗАГРОЗА ВИКОРИСТАННЯ ЗЛОВМИСНИКАМИ СПАЛАХУ
ПРИРОДНОЇ ХВОРОБИ ДЛЯ ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ

Коваль М. І., Толокова Т. І.

ДНВЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І. Я.
Горбачевського»

kovalmi@tdmu.edu.ua, tolokova@tdmu.edu.ua

Всесвітня організація охорони здоров'я визначає спалах хвороби як появу більшої кількості випадків захворювання, ніж зазвичай очікується в певних групах, географічному районі чи протягом певного сезону.

Розрізняють спалахи захворювання природні або спалахи викликані зумисне, включно з тими, які викликані навмисним вивільнення збудників хвороби для того, що заподіяти шкоду.

Більшість спалахів все ж таки є природними, але страждання і масштаби впливу, які ними спричинені, підвищують ймовірність того, що терористи можуть спробувати використати ці події у власних інтересах.

Яскравим прикладом природного спалаху захворювання, що викликає особливе занепокоєння є спалах хвороби, спричиненої вірусом Ебола в Західній Африці у 2014/2015 роках.

Мета: з'ясувати чи може природній спалах захворювання дати змогу терористу отримати біологічний агент і використати його як зброю.

Методи: бібліографічний, герменевтичний.

Основна частина. Існує велика кількість матеріальних проблем і технічних труднощів, пов'язаних з трансформацією природних спалахів захворювання в інструмент біотероризму. Перш за все, складно виділити агент у його природному середовищі, оскільки це вимагає технічних знань і досвіду в мікробіології.

Хоча ізоляція мікроорганізмів у природі вимагає спеціальних технічних знань, в умовах спалаху існує більше можливостей легко отримати біологічний агент, викравши легкодоступні та погано захищені клінічні та

лабораторні зразки. Таким чином інсайдерська загроза під час значного спалаху захворювання також є проблемою оскільки сотні людей мають доступ до джерел і зразків біологічного агента.

Після отримання доступу до біологічного агента зловмисники намагаються перетворити його в зброя террору, що є технічно складно. З агентом для біотероризму важко безпечно працювати – існує небезпека самозараження.

Крім того, нелегкими є методи використання біологічного агента у військових цілях, зокрема методи вирощування бойових штамів з необхідними характеристиками і їх ефективне розповсюдження. Методи поширення даних про високоінфекційні біологічні агенти, наприклад у випадку біотерориста-смертника, мають дати можливість розрахувати інкубаційний період для попередження нейтралізації до завершення місії.

Висновок і перспективи подальших досліджень. Хоча більшість експертів вважають такий сценарій можливого використання спалахів природніх захворювань з метою отримання зловмисниками біологічного агенту і використати його в якості зброї малоімовірним, така вирогідність все ж таки заслуговує обговорення і диктує необхідність покращення політики і практик біологічного захисту під час спалаху захворювання для того, щоб зменшити ризик навмисного розкрадання і витоку небезпечних біологічних агентів.

Розуміння загрози для біозахисту з боку природних спалахів інфекційних захворювань вимагає подальшої роботи з розробки і реалізації ефективних практичних заходів для забезпечення біозахисту, які збалансовують необхідність ефективного біологічного захисту без надмірного виділення загрози.